

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 14. studenoga 2007.

Sveti Jeronim kao učitelj ivota

Draga braćo i sestre!

Nastavljamo danas s predstavljanjem lika svetoga Jeronima. Kao što smo rekli, on je svoj ivot posvetio proučavanju Biblije, tako da ga je moj prethodnik, papa Benedikt XV., priznao "uzornim naučiteljem u tumačenju Svetoga pisma". Jeronim je u biblijskim tekstovima nalazio radost i naglašavao vanost njihova poznavanja: "Ne čini li ti se da - već ovdje, na zemlji - prebivaš u kraljevstvu nebeskom kad iviš među ovim tekstovima, kad ih razmatraš, kad ne poznaješ i ne traiš ništa drugo?" (*Ep.* 53,10). Pribliiti se biblijskim tekstovima, a posebice Novom zavjetu, bitno je za vjernika, jer "ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista". Njegova je ova poznata rečenica što ju je citirao i Drugi vatikanski sabor u konstituciji *Dei Verbum* (br. 25).

Doista "zaljubljen" u Riječ Boju, on si je postavljao pitanje: "Kako bi se moglo ivjeti bez poznavanja Pisama po kojima se uči kako upoznati samoga Krista koji je ivot vjernika?" (*Ep.* 30,7). Bibilija, sredstvo "po kojem Bog svakoga dana govori vjericima" (*Ep.* 133.13), postaje tako poticaj i izvorište kršćanskoga ivota za sve situacije i za svaku osobu. Čitati Pismo znači razgovarati s Bogom: "Moliš li - piše Jeronim nekoj plemenitoj djevojci u Rim - razgovaraš sa Zaručnikom; čitaš li, On ti progovara" (*Ep.* 22,25). Proučavanje i razmatranje Pisma čine čovjeka mudrim i mirnim (usp. *In Eph.*, prol.). Naravno, da bi se moglo sve dublje prodirati u Riječ Boju, potrebno je ustrajno i sve zauzetije čitanje. Tako je Jeronim preporučivao svećeniku Nepocijanu: "Često čitaj boanska Pisma. Čak neka Sveta knjiga nikad ne bude ispuštena iz tvojih ruku. Iz nje nauči ono čemu moraš poučavati druge (*Ep.* 52,7). Rimskoj plemenitašici Leti dao je ovakve savjete za kršćanski odgoj kćeri: "Gledaj da ona svakoga dana prouči koji odlomak Svetoga pisma... Neka nakon molitve čita, a nakon čitanja moli... Neka, umjesto nakita i svilenih halja, ona zavoli boanske Knjige" (*Ep.*

107,9.12). Razmatranjem i poznavanjem Pisma "odrava se ravnotea duše" (Ad Eph., prol.). Samo duboki duh molitve i pomoć Duha Svetoga mogu nas uvesti u razumijevanje Biblije: "Pri tumačenju Svetoga pisma uvijek nam je potrebna pomoć Duha Svetoga" (In Mich. 1,1,10,15). Strastvena ljubav prema Pismima obilježavala je dakle čitav Jeronimovivot, ljubav koju je on uvijek nastojao prenijeti i na vjernike. Jednoj je duhovnoj kćeri preporučivao: "Ljubi Sveto pismo i mudrost će te ljubiti; ljubi ga njeno, i ono će te čuvati; časti ga i zamilovat će te. Neka ti ono bude poput tvojih ogrlica i tvojih naušnica" (Ep. 130,20). I nastavlja: "Ljubi poznavanje Pisma, pa nećeš ljubiti poroke tijela" (Ep. 125.11).

Za Jeronima temeljni je kriterij ispravne metode tumačenja Pisma bio sklad s učiteljstvom Crkve. Za njega se autentično tumačenje Biblije moralo uvijek skladno slagati s vjerom Katoličke Crkve. Tako je opominjao: "Nastavi čvrsto prijanjati uz tradicionalni nauk kojem si poučen, da moeš poticati na zdrav nauk i pobijati one koji mu se protive" (Ep. 52,7). Na osobiti način, budući da je Isus Krist utemeljio svoju Crkvu na Petru, svaki kršćanin - zaključuje sveti Jeronim - mora biti u zajedništvu "s katedrom svetoga Petra. Znam da je na toj stijeni izgrađena Crkva" (Ep. 15,2). Slijedom toga, bez okolišanja, izjavljuje: "Ja sam uz bilo koga tko je u jedinstvu s Petrovom stolicom" (Ep. 16).

Jeronim, naravno, ne zanemaruje ni etički vidik. On čak često podsjeća na obvezu usklađivanja ivota s boanskom Riječi. Takva dosljednost neodvojiva je od kršćanina, a posebice to vrijedi za propovjednika, tako da ga ne osramote njegova djela koja su u neskladu s njegovim riječima. Ovako potiče svećenika Nepocijana: "Tvoja djela neka ne poništavaju tvoje riječi, da se ne bi dogodilo da kad propovijedaš u Crkvi netko u sebi kae: 'Zašto onda baš ti ne radiš tako?' Baš je simpatičan onaj učitelj koji, punoga trbuha, razglaba o postu; i lopov moe govoriti protiv škrtosti, ali kod svećenika Kristova misao i riječ moraju se slagati" (Ep. 52,7). U jednom drugom pismu Jeronim ponavlja: "Ako i posjeduje sjajan nauk, ostaje posramljena ona osoba koju vlastita savjest osuđuje" (Ep. 127,4). I dalje govoreći o dosljednosti, primjećuje: "Evandjelje treba prevesti u postupke istinske ljubavi, jer svako je ljudsko biće prisutno u samoj osobi Kristovoj. Obraćajući se, primjerice, prezbiteru Paulinu (koji će kasnije postati biskup Nole i svetac), Jeronim ga ovako savjetuje: "Pravi je hram Kristov duša vjernika: uresi to svetište, uljepšaj ga, postavi u njega svoje prinose i primi Krista. Čemu ukrašavati zidove dragocjenim kamenjem, ako Krist umire od gladi u osobi nekog siromaha?" (Ep. 58,7). Jeronim to još pojašnjava: valja "odjenuti Krista u siromasima, pohoditi ga u onima koji trpe, nahraniti ga u gladnima, dati mu prebivalište u onima bez krova nad glavom" (Ep. 130,14). Ljubav prema Kristu, hranjena studijem i razmatranjem, omogućuje nam da nadiđemo svaku teškoću: "Ljubimo i mi Isusa Krista, traimo uvijek zajedništvo s njime: tada će nam izgledati lako što je teško" (Ep. 22,40).

Jeronim, kojega je Prosper iz Akvitanije opisao kao "uzor ivota i učitelja ljudskoga roda" (Carmen de ingratis, 57), ostavio nam je i bogat i raznolik nauk o kršćanskoj askezi. On podsjeća da odvano nastojanje oko savršenstva zahtijeva trajnu budnost, česta mrtvenja (ipak, uz umjerenost i razboritost), ustrajan intelektualni i fizički rad poradi izbjegavanja lijenosti (usp. Epp. 125,11 i

130,15), a osobito poslušnost Bogu: "Ništa... se ne dopada toliko Bogu koliko poslušnost..., koja je najizvršnija i jedina krepost" (Hom. de oboedientia: CCL 78,552). U put askeze mogu se uvrstiti i hodočašća. Jeronim je na osobiti način dao poticaj hodočašćima u Svetu zemlju, gdje su hodočasnici prihvaćani i ugošćivani u zdanjima koja su podignuta uz betlehemske samostan, zahvaljujući velikodušnosti plemkinje Paule, Jeronimove duhovne kćeri (usp. *Ep.* 108,14).

Ne moe se prešutjeti ni doprinos što ga je Jeronim dao kršćanskome odgoju (usp. *Epp.* 107 i 128). On eli odgojiti "dušu koja mora postati hramom Gospodnjim" (*Ep.* 107,4), "dragi kamen" u očima Bojim (*Ep.* 107,13). Dubokom intuicijom on savjetuje da se ta duša sačuva od zla i od grešnih prigoda, da se isključe dvojbeni i rastresujuća prijateljstva (usp. *Ep.* 107,4 i 8-9; usp. i *Ep.* 128,3-4). Ponajviše potiče roditelje da ostvare mirno i radosno ozračje oko svoje djece, da ih potaknu na učenje i rad, slueći se pohvalama i natjecateljskim duhom (usp. *Epp.* 107,4 i 128,1), da ih ohrabruju na nadilaenje teškoća, da u njima gaje dobre navike i paze da ne preuzmu loše jer - i ovdje navodi rečenicu Publilija Sirca što ju je čuo u školi - "teško ćeš uspjeti ispraviti stvari na koje si se bezbrino navikao" (*Ep.* 107,8). Roditelji su prvotni odgojitelji djece, prvi učitelji ivota. Jeronim vrlo jasno, obraćajući se majci neke djevojčice i spominjući potom oca, upozorava, gotovo izričući temeljnu potrebu svakoga ljudskog stvorenja koje počinje svoj ivot: "Neka ona u tebi nađe učiteljicu i u tebe, u svome neiskusnom djetinjaštvu, gleda s divljenjem. Ni u tebi, ni u svome ocu neka nikad ne vidi postupke koji bi vodili prema grijehu kad bi ih ona počela oponašati. Sjetite se da... je lakše moete odgajati primjerom nego riječju" (*Ep.* 107,9). Među glavnim Jeronimovim intuicijama u smislu pedagogije valja istaknuti vanost što ju je pripisivao zdravom i integralnom odgoju od najranijega djetinjstva, posebnoj odgovornosti roditelja, vanosti ozbiljnoga moralnoga i vjerskoga odgoja, potrebi učenja za potpun ljudski rast. Usto tu je i ono što je u starini prilično neočekivano, ali za Jeronima od ivotne vanosti, a to je davanje značaja eni kojoj on priznaje pravo na potpuno obrazovanje: ljudsko, školsko, vjersko i profesionalno.

Ne moemo zaključiti ove kratke bilješke o velikome crkvenom ocu, a da ne spomenemo doprinos što ga je dao očuvanju pozitivnih i vrijednih elemenata stare hebrejske, grčke i rimske kulture u kršćanskome svijetu koji se rađao. Jeronim je prepoznao i usvojio umjetničke vrijednosti, bogatstvo osjećaja i sklad slika prisutne u klasičnim piscima koji odgajaju srce i maštu za plemenite osjećaje. On je ponajprije u središte svoga ivota i svoga djelovanja postavio Riječ Boju koja čovjeku pokazuje staze ivota i otkriva tajne svetosti. Za sve to moemo mu biti samo duboko zahvalni.

Papin pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

Srdačno pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, osobito vjernike iz Vrsara. Nasljedujući primjer Svetoga Jeronima, zaštitnika vaših sunarodnjaka u Rimu, proučavajte Sveto Pismo upoznajući tako sve više samoga Krista. Hvaljen Isus i Marija!

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana